

Emakumeen memoria

Gogoratu **Emakumeen memoria** bideko puntu batean zaudela.

Puntu bakoitzean Iruñeko Lurren historian eta kulturaren emakumeek izan zuten garrantzia azaltzen dizugu.

Bide hau Iruñeko Lurretan dago. Iruñeko Lurrak Lizarratik gertu dagoen Nafarroako zonalde bat da. Mapa honetan kolore horian Iruñeko Lurrak non dauden ikus dezakezu.

Emakumearen papera nekazaritzan, gari-jotzean, jorrocketan eta bestelako nekazaritza-lanetan

Panel honetan Nafarroako emakumeak nekazaritza-lanetan zein garrantzitsuak izan ziren azaltzen dizugu, adibidez, gari-jotzean eta jorrocketan.

Gari-jotzea landaretik zereal aleak ateratzea da, adibidez, garia eta garagarra.

Landare honi **lastoa** deitzen zaio landarea lehorra dagoenean eta jada zereal alerik ez duenean.

Lastoa ezin da jan eta horregatik zereal aleetatik bereizi behar da.

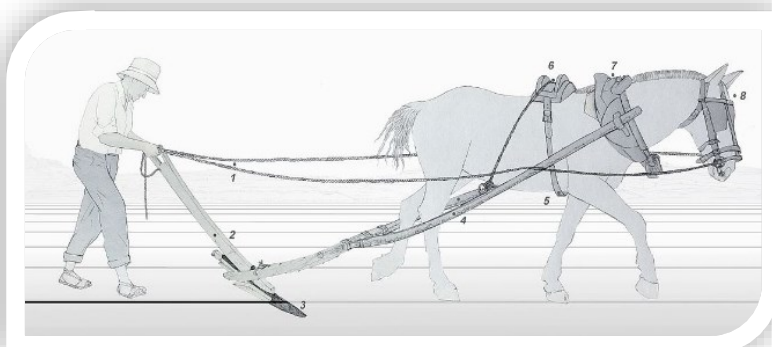
Jorraketa belar txarrak kentzea da,
ereindako landareak hobeto haz daitezen.
Irudi honetan jorraketa zer den ikus dezakezu.

Haien lanarekin emakumeek
familiei eta herriei bizirauten lagundu zieten.
Baina jende askok ez zuen
bere ahalegina aintzat hartzen.

Gizonekin batera lurra prestatzen zuten,
goldeetatik tiratzen zuten animaliak zaintzen zituzten
eta haziak kontu handiz ereiten zituzten.

Goldea lurra luberritzeko
eta hura ereintzako prestatzeko
erabiltzen den landako tresna bat da.
Irudi honetan gizon bat ikus dezakezu
lurra zaldi batekin goldatzen.

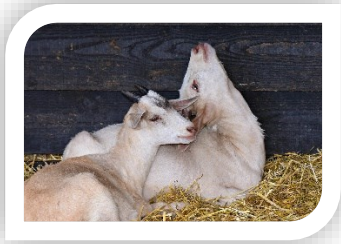
Emakumeek ordu asko ematen zituzten
aitzurrekin belar txarrak kentzen,
landareak indartsu eta osasuntsu haz zitezen.
Ordu asko lan egiten zuten eguzkipean.
Irudi honetan aitzurra zer den ikus dezakezu.

Uztak biltzeko garaia iristen zenean,
emakumeen lana oso garrantzitsua zen.
Zereala moztu eta lastategietara eramaten zuten.
Lastategi bat harri leunez egindako
eremu garbi bat da.
Alea eta lastoa bereizteko erabiltzen zen.
Irudi honetan lastategi bat zer den ikus dezakezu.

Ondoren, zerealaren alea
jateko edo saltzeko gordetzen zuten
eta lastoa animalientzako ohe gisa erabiltzen zuten.
Emakumeek ere animaliak zaintzen zituzten.
Irudi honetan lasto gainean etzanda dauden
bi ahuntz ikus ditzakezu.

Ureztatze-eremuetan,

hau da, lurrak ur asko zuen lekuetan,
emakumeek lan garrantzitsu asko egiten zituzten.
Lan horietako batzuk honako hauek ziren:

- Patatak eta babarrunak bezalako produktuak landatzeko lurra prestatzea.
- Belar txarrak kentzea.
- Landareak ureztatzea.
- Beren lanaren fruituak jasotzea.

Ilustrazio honetan azenarioak biltzen dituen
pertsona bat ikus dezakezu.

Lan hauek guztiak oso gogorak ziren,
baina horiei esker,
familiek elikagaiak eta bizitza hobea izatea lortzen zen.
Hala eta guztiz ere,
pertsona askok ez zuten emakumeen lana baloratzen.

Hemen landan lan egiten zuten emakumeen
zenbait irudi ikus ditzakezu.

Texto adaptado y validado

por la **Oficina de Accesibilidad Cognitiva de Navarra**
de **ANFAS**

Logo europeo de lectura fácil: "© European Easy-to-Read Logo: Inclusion Europe.

Más información en <https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>

oacna
Oficina de Accesibilidad Cognitiva de Navarra

 anfás

 Plena
inclusión
Navarra

Dokumentu honetako irudiak
ondorengo web orrialdeetatik atera dira:

- Tierras de Iranzu-ko lurak. Inicio del recorrido.
<https://accesible.tierrasdeiranzu.com/inicio-del-recorrido>
- El feminista. Retrato de la mujer rural a lo largo de la historia.
<https://efeminista.com/mujeres-rurales-fotografias-historia/>
- Agrocultura Perinquets. Ciencia y comercialización de la agricultura.
<https://agroicultura.com/general/la-agricultura-en-la-historia-de-la-humanidad-iii-b/>
- Eusko ikaskuntza. Galería multimedia. <https://www.eusko-ikaskuntza.eus/fr/fonds-documentaire/galerie-multimedia/mu-81092/>
- Grace Communion International. Separar el trigo de la paja.
<https://es.wkg-ch.org/medien/zeitschrift-fokus-jesus/revista-foco-jesus-2020-03/separando-el-trigo-de-la-paja.html>
- Wikipedia. Arado. <https://es.wikipedia.org/wiki/Arado>
- Cuaderno de geografía canaria. Eras para trillar el cereal.
<https://cuadernogeografiacanaria.blogspot.com/2012/02/eras-para-trillar-el-cereal.html>
- Abasogan. Los diferentes usos de la paja.
<https://www.productosganaderia.com/blog/index.php/blog-dynamic-hidden/129-los-diferentes-usos-de-la-paja>